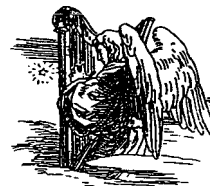

En artjägares försvarstal

Moral, ansvar och botanik. Hur hör det ihop? Anders Delin ställer den viktiga och kanske obekväma frågan i detta nummer och manar till rättning i ledet. Själv minns jag mina första år av botaniskt upptäckande som en enastående lustbetonad tid. Ett samlande, visst. Men också ett tillägnande av en ny aspekt av verkligheten. Eller snarare, en värld av aspekter. Porten till botanikens värld öppnades, knirkande sakta och vad som strömmade emot en var inte alls bara löften om att få kryss i en bok eller ett komplett herbarium. Nej, vad jag minns allra starkast var mötena. Mötena med växternas personligheter. Den hisnande upptäckten att alla växter, precis som människor eller skalbaggar, var bärare av en individualitet, en originalitet som skilde ut dem ur det som nyss varit anonym grönska. Och därtill en integritet som ställde krav på tålmod, på takt och ton.

Den där glädjen i att kunna möta växterna som personer har inte avtagit. Tvärtom, ju fler växter man lär känna, ju mer häpnar man över alla de egenheter de bär på. Just som med människor. Anonymiteten viker och man blir vänner. Förtrolighet och respekt uppstår. Det låter måhända överspönt, men utan denna personliga kontakt med växtriket skulle botaniken aldrig i längden ha kunnat fånga mitt intresse, än mindre utvecklas till ett livslångt förhållande.

Att umgås med växter är något helt annat än att umgås med fåglar. Som ornitolog har man möjlighet att inom en livstid få se fyrahundra olika fåglar i Sverige. Däremot har man små chanser att hinna studera alla dessa arter på plats i sina revir, ostörda och i samspel med sin omgivning. Fågelmöten kan i lyckosamma fall bli starka och personliga, men ofta tvingas man nöja sig med en hastig skymt, ett kryss i listan, en minnesskärvla att ta fram och lukta på.

Att jaga runt och kryssa alla växter i landet är mindre lockande. Dels för att de är tio gånger så många, dels för att de ofta är mycket svåra att skilja åt. Därför inskränker sig den botaniske artjägaren till växterna i hemsöcken eller inventeringsrutan. Har man en ruta bokad i floraprojektet kan man med gott samvete ägna sig åt artjakt. Här frans ju ett högre syfte, att inhämta kännedom om floran.

Vad jag tror är att kryssande och artjakt inte är något som vi ska fördöma, utan istället se som en bra väg att tränga in i botanikens och naturens myllrande rike på. Med tiden lär man känna växterna. Man skaffar sig bästisar och favoriter. Och i samma ögonblick som någon sorts maskin kommer och skottar bort just din favorit, då är en naturvårdare född. För handen på hjärtat - naturvård är inget som vi skulle syssla med om vi slapp. Det är ju för att våra vänner hotas som vi drar i strid, med blödande hjärtan.

För i grund och botten är vi ju inte yrkessoldater utan romantiker, trädgårdsodlare, älskare och frimärkssamlare.

Det vill säga just sådana som kan bli riktigt förbannade.

Tomas